

16.8.2023

Kaupunginmuseon lausunto Herttoniemen metroaseman korttelin kaavaehdotuksesta

HEL 2018-000604 T 10 03 03

Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Herttoniemen metroaseman korttelin kaavaehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee aluetta, joka sijaitsee nykyisen Herttoniemen metroaseman korttelissa ja sen ympäristössä Itäväylän kupeessa. Kaava-alueeseen kuuluu metroaseman korttelin lisäksi K-market Hertan tontti aukioineen sekä viereisiä liikennealueita. Kaavaratkaisu mahdollistaa metroaseman ja joukkoliikenneterminaalin peruskorjaamisen ja laajentamisen sekä niiden yhteyteen suunniteltavien asuin- ja toimitilojen rakentamisen. Lisäksi kaava mahdollistaa K-market Hertan ympäristön ja liikennealueiden kehittämisen.

Tavoitteena on mahdollistaa Herttoniemen metroaseman ja joukkoliikenneterminaalin korttelin kehittäminen alueen imagoa ja palvelutasoa kohentavana, entistä laadukkaampien joukkoliikennepalveluiden, kaupallisten toimitilojen ja asuntojen hybridikorttelina. Tavoitteena on, että korttelista ja sinne nousevista rakennuksista tulee Herttoniemen keskukselle kaupunkikuvallinen portti yhdessä Itäväylän toiselle puolelle rakentuneen kauppakeskus Hertsin kanssa.

Korttelikokonaisuus koostuu kaksikerroksisesta jalustasta ja eri korkuisista (10-16 kerrosta) asuintorneista sekä Hiihtomäentien reunan viisikerroksisesta asuntolamellista. Korttelin on tarkoitus kiinnittyä arkkitehtonisesti Länsi-Herttoniemen 1950-luvun rakennuksiin. Massoittelussa on pyritty pienimuotoisuuteen, katoille on suunniteltu eri muotoisia katoksia ja tekniikkatiloja, ja julkisivujen detaljointi ja vaaleat värisävyt peilaavat ympäristön rakentamista. Uusi kortteli esittäytyy nykypäivän tulkintana vanhasta Herttoniemestä.

K-market Hertan korttelissa suunnitellaan metron nykyisen sisäänkäynnin maanpäällisen osan kattamista näyttävällä paviljonkimaisella katosrakenteella, jonka alle sijoittuu metroaseman sisäänkäynnin lisäksi liiketiloja ja kulkuyhteys K-market Hertan kellariin sijoittuvaan polkupyörien liityntäparkkiin. Tavoitteena on lisäksi kehittää K-market Hertan rakennuksen viereistä aukiota Herttoniemenporttia viihtyisäksi julkiseksi ulkotilaksi.

16.8.2023

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan metroaseman ja joukkoliikenneterminaalin ajanmukaistaminen ja laajennus sekä siihen liittyvä liikenne. Alueelle on osoitettu uutta asuntorakentamista ja palveluita sekä julkista ulkotilaa.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alue tulee muuttumaan kaupunkirakenteellisesti urbaanimpaan suuntaan Herttoniemen metroaseman hybridikorttelin rakentamisen myötä. Korkeat asuinrakennukset tulevat näkymään ja muodostamaan uuden maamerkin kaupunkisiluettissa. Alueelle tulee lisää liike- ja toimitiloja sekä julkisia ulkotiloja. Hertan aukio tulee muuttumaan asukkaiden yhteiseksi ulkotilaksi. Jalankulku- ja pyöräilyliikenne tulee muuttumaan sujuvammaksi alueella.

Kaupunginmuseolta ei ole pyydetty lausuntoa OAS-vaiheessa.

Herttoniemen asema on Itäkeskuksen ohella suurin itäisen esikaupunkialueen asemista ja merkittävä liityntäliikenteen vaihtoasema. Oy Kaupunkisuunnittelu Ab:n Jaakko Ylisen ja Jarmo Maunulan suunnittelema Herttoniemen metroasema oli yksi Helsingin metron ensimmäisenä avatuista asemista, joka otettiin käyttöön 1982 ja on yhä alkuperäisessä asussaan.

Aseman arkkitehtuuriin on vaikuttanut suunnittelijoiden mielikuva liikennerrakennuksen luonteesta. Värivalinnoilla on haluttu antaa asemalle kevyt, optimistinen ilme sekä luoda muistumia perinteisiin metalli- ja liikennevälinerakenteisiin.

Kaavaehdotuksen toteutumisen myötä nykyisestä asemasta ei jää mitään jäljelle.

Museo esittää, että suunnitelmassa tutkittaisiin vielä mahdollisuutta hyväksikäyttää nykyisen K-market Hertan korttelissa olevaa maanpäällistä sisäänkäyntirakennusta. Tämä toisi muuten totaalisesti muuttuvalle alueelle historiallista kerroksellisuutta, ja säilyttäisi samalla muistuman 1970- ja 1980-lukujen vaihteen metroasema-arkkitehtuurista.

Helsingin ensimmäiset metroasemat ovat tärkeä, ainutlaatuinen ja erityisen uhanlainen liikennehistoriallinen rakennustyyppi, joka tulisi pikaisesti inventoida, dokumentoida ja arvottaa kokonaisuudessaan. Tämän johdosta museo esittää rakennustyyppin kattavaa kulttuurihistoriallista inventointia.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

16.8.2023

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

fi0680001200062637

Alv.nro

fi02012566